

Tjänsteskrivelse

2018-05-31
Kommunstyrelsens kontor

Kommunstyrelsen
Demokratiberedningen
Kultur- och fritidsnämnden
Enhörna kommundelsnämnd
Hölö-Mörkö kommundelsnämnd
Järna kommundelsnämnd
Vårdinge-Mölnbo kommundelsnämnd

Samverkan mellan idéburen sektor och kommunen

Dnr: KS 17/53, DB 18/65, KFN 18/58, EN 18/31, HM 19/37, JÄ 18/51, VM 18/45

Sammanfattning av ärendet

Den 27 januari 2017 beslutade kommunstyrelsen att ge stadsdirektören i uppdrag att ta fram en överenskommelse för samverkan mellan idéburen sektor och Södertälje kommun. Detta i syfte att tydliggöra varandras roller, arbeta för ökad insyn och dialog samt för att skapa samverkan i gemensamma frågor. Arbetet med att ta fram en samverkansöverenskommelse har varit en dialogprocess som innehållit informationsmöten, workshoppar och arbetsgruppsmöten där representanter från kommunen och idéburen sektor deltagit. Samverkansöverenskommelsen utgör grunden för Södertälje kommuns framtida samverkansformer med idéburen sektor. Aktörer från idéburen sektor kan ansluta sig till samverkansöverenskommelsen under årliga dialogforum eller genom en skriftlig ansökan. Det framtida samverkansarbetet mellan idéburen sektor och Södertälje kommun leds av kultur- och fritidskontoret.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2018-05-31

Bilaga 1: Samverkansöverenskommelse mellan idéburen sektor och Södertälje kommun, daterad 2018-05-24

Bilaga 2: Bilaga till samverkansöverenskommelse mellan idéburen sektor och Södertälje kommun, daterad 2018-05-24

Ärendet

Den 27 januari 2017 beslutade kommunstyrelsen att ge stadsdirektören i uppdrag att ta fram en överenskommelse för samverkan mellan idéburen sektor och Södertälje kommun. Detta i syfte att tydliggöra varandras roller, arbeta för ökad insyn och dialog samt för att skapa samverkan i gemensamma frågor. Arbetet med att ta fram en samverkansöverenskommelse har varit en dialogprocess som innehållit informationsmöten, workshoppar och arbetsgruppsmöten där representanter från kommunen och idéburen sektor deltagit. Arbetsgruppens roll har varit att arbeta mer konkret med textförslaget och har bestått av representanter från idéburen sektor samt demokratiberedningen och tjänstepersoner från kommunen.

Samverkansöverenskommelsens delar

1. Samverkansöverenskommelsen är ett övergripande ramverk och revideras var fjärde år och följs upp varje år. Samverkansöverenskommelsen utgör grunden för Södertälje kommuns framtida samverkansformer med idéburen sektor. Aktörer från idéburen sektor kan ansluta sig till samverkansöverenskommelsen under årliga dialogforum eller genom en skriftlig ansökan.
2. Samverkansöverenskommelsen innehåller sju principer som utgör en gemensam värdegrund på vilket dialog, samverkan och samarbete kan utvecklas. Till varje princip följer åtaganden som kommunen och idéburen sektor ska arbeta utefter för att förbättra samverkan.
3. Under processens gång har fyra utvecklingsområden identifierats som kan ligga till grund för ett fortsatt arbete med samverkansöverenskommelsen.

Framtida arbete

Under framtagandet av samverkansöverenskommelsen har en utvecklingsplan och beskrivning av en framtida organisation tagits fram av arbetsgruppen (bilaga 2). Utvecklingsplanen baseras på de utvecklingsområden som finns beskrivna i samverkansöverenskommelsen. För att hålla samverkansöverenskommelsen levande leds det fortsatta arbetet av en samverkansgrupp, tidigare arbetsgruppen, i form av interimgrupp som arbetar utifrån utvecklingsplanen. Från kommunens sida leds det fortsatta arbetet av kultur- och fritidskontoret. För att konkretisera vilka frågor som idéburen sektor och kommunen ska samverka kring utgår samverkansarbetet från olika fokusområden varje år. De workshoppar som genomförts under processen övergår till dialogforum för samverkansöverenskommelsen om två gånger per år eller vid behov. Dessa möten leds av en extern konsult (facilitator) under de två första åren i en övergångsfas.

I arbetet med att ta fram samverkansöverenskommelsen har idéburen sektor framfört behovet av att kommunen ska möjliggöra/ge förutsättningar för idéburen sektor att kunna delta i upphandlingar samt ingå idéburet offentligt partnerskap (IOP) inom principen om kvalitet. IOP är en samverkansmodell där syftet är att stötta en verksamhet som hanterar en samhällsutmaning och ge dem möjlighet att aktivt delta och bidra till samhällsutvecklingen,¹ en finansieringsform utöver upphandling och föreningsbidrag. I dagsläget har social- och omsorgskontoret ett IOP-avtal som fastställdes i socialnämndens beslut § 161 per den 24 november 2015. Kultur- och fritidskontoret har huvudansvaret för arbetet med föreningar i kommunen där föreningsbidrag är den enda finansieringsform som finns i dagsläget. För att tydliggöra Södertälje kommuns samverkan med idéburen sektor finns ett behov av att tydliggöra och utveckla riktlinjer för de olika avtalsformer som kommunen kan ingå med idéburen sektor.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

De ekonomiska konsekvenserna innefattar finansiering till kultur- och fritidskontorets löpande arbete med samverkansöverenskommelsen och finansiering till fortsatta dialogmöten.

Det framtida arbetet med samverkansöverenskommelsen medför ökade kostnader för aktiviteter såsom utbildning/kompetensutveckling inom kommunkoncernen samt föreläsningar och

¹<https://skl.se/integrationsocialomsorg/asylochflyktningmottagandeintegration/idebankforintegrationsarbetet/samverkanmedcivilasamhalltet/arkivsamverkanmedcivilasamhalltet/ideburetoffentligtpartnerskapiopexempletyallatrappani malmo.10015.html>

konferenser för både kommunen och idéburen sektor, aktiviteter som kan utveckla samverkansarbetet. Detta arbete ska ledas av kultur- och fritidskontoret som bedömer att nämndbidraget till kultur- och fritidsnämnden årligen skulle behöva utökas med 250 000 kronor. Denna fråga bör prövas inom ramen för beredningen av Mål och budget 2019-2021.

Kostnaden för de fortsatta dialogmötena om två gånger per år eller vid behov ryms för närvarande inom befintlig budget på kommunstyrelsens kontor. Medlen bör kunna överföras till kultur- och fritidsnämnden enligt nedan:

	2018	2019	2020	Totalt
Facilitator (konsult)	40 000	80 000	40 000	160 000
Konferens	3000	6 000	3000	12000
Totalt	43 000	86 000	43 000	172 000

Kontorets förslag till kultur- och fritidsnämnden, Enhörna kommunalnämnd, Hölö-Mörkö kommunalnämnd, Järna kommunalnämnd och Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd:

Nämnden tillstyrker kontorets förslag till kommunstyrelsen om att föreslå kommunfullmäktige att godkänna samverkansöverenskommelsen och ge kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att leda det framtida samverkansarbetet mellan Södertälje kommun och idéburen sektor utifrån bilaga 2 om förslag till organisation och utvecklingsplan för utvecklingsområden.

Kontorets förslag till demokratiberedningen:

Demokratiberedningen tillstyrker kontorets förslag till kommunstyrelsen.

Kontorets förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna samverkansöverenskommelsen och ge kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att leda det framtida samverkansarbetet mellan Södertälje kommun och idéburen sektor utifrån bilaga 2 om förslag till organisation och utvecklingsplan för utvecklingsområden.
2. Kommunstyrelsen ger stadsdirektören i uppdrag att tydliggöra och utveckla riktlinjer för kommunens avtalsformer för idéburen sektor under hösten 2018.

Rickard Sundbom

Stadsdirektör

Ola Schön

Kanslichef

Staffan Jonsson

Kultur- och fritidschef

Handläggare: Linn Karlsson
Utredare
Enheten för utredning och hållbarhet
Telefon (direkt): 08-523 023 23
E-post: linn.a.karlsson@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten
Kommunstyrelsens kontor
Kultur- och fritidskontoret

SAMVERKANSÖVERENSKOMMELSE MELLAN IDÉBUREN SEKTOR OCH SÖDERTÄLJE KOMMUN

”Samhällsutveckling börjar med den enskilda människans engagemang. Den idéburna sektorn bidrar till ett aktivt medborgarskap som utvecklar och fördjupar demokratin och samhället. Den idéburna sektorn ges möjlighet att påverka och har en aktiv roll i samtalet om lokalsamhällets utveckling och kommunen förstår dess roll”.

- ur principen om samhällsutveckling

Innehåll:

1. Inledning och beskrivning - vad är en samverkansöverenskommelse?

2. Sju principer för samverkan + åtaganden till varje princip

3. Utvecklingsområden

Samverkan

Information och delaktighet

Idéburen sektors roll och ideellt engagemang

Långsiktighet

1. Inledning och beskrivning - vad är en samverkansöverenskommelse?

För demokrati och social hållbarhet i Södertälje kommun är samverkan mellan den idéburna sektorn och kommunen viktig och av stor betydelse. Med samverkansöverenskommelsen skapar vi ett socialt hållbart Södertälje genom en god, långsiktig och hållbar samverkan och samarbete mellan idéburen sektor och Södertälje kommun. Samverkansöverenskommelsen tydliggör och utvecklar samverkansformerna som präglas av dialog, lyhördhet och att alla inom idéburen sektor som vill är med.

Med idéburen sektor menas organisationer inom ideell eller kooperativ sektor. Det kan till exempel vara inom folkbildning, folkrörelser, föreningar, stiftelser, trossamfund etc. Social hållbarhet innebär att alla invånare får sina rättigheter och behov tillgodosedda, ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa och utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen¹.

Samverkansöverenskommelsen har tagits fram i en dialogprocess med representanter från idéburen sektor och Södertälje kommun. Processen har innehållit informationsmöten, workshoppar, en enkät samt arbetsgruppsmöten där representanterna arbetat mer konkret med texten till samverkansöverenskommelsen.

Syftet med samverkansöverenskommelsen är att skapa gemensamma förhållningssätt och tydliggöra rollerna för idéburen sektor och kommunen vid samverkan kring gemensamma frågor. Detta ska i sin tur ge ökad insyn och dialog. Samverkansöverenskommelsen är ett övergripande ramverk och revideras vart fjärde år och följs upp varje år.

Representanter från idéburen sektor som vill ansluta sig till och signera samverkansöverenskommelsen kan göra det i anslutning till att den har antagits. Möjlighet till anslutning ges även under årliga dialogforum eller genom en skriftlig ansökan. Undertecknandet är symboliskt viktigt för att skapa en förståelse för samverkansöverenskommelsen.

¹ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/motesplats-social-hallbarhet/om-motesplatsen/programforklaring/>

2. Sju principer och åtaganden för samverkan

De sju principer som samverkansöverenskommelsen grundar sig på utgör vår gemensamma värdegrund på vilket dialog, samverkan och samarbete kan utvecklas.

Principen om långsiktighet

Gemensamma och långsiktiga visioner för samverkan mellan idéburen sektor och kommunen är viktigt för att skapa hållbarhet över tid och för att hålla samverkan levande. Likaså är en bred politisk förankring en förutsättning för samverkansöverenskommelsens långsiktighet.

Kommunen åtar sig:

- Att se till att samverkansöverenskommelsen följs upp årligen
- Att verka för att underlätta samverkan mellan idéburen sektor och kommunen

Idéburen sektor åtar sig:

- Att bidra med kompetens och erfarenhet

Båda parter åtar sig:

- Att stärka samverkan mellan idéburen sektor och kommunen

Principen om öppenhet och insyn

Samverkan mellan idéburen sektor och kommunen bygger på öppenhet och ömsesidig respekt för varandras verksamheter. Information ska finnas lättillgängligt för att lätt kunna nå varandra och engagera fler som vill ansluta sig.

Kommunen åtar sig:

- Att förenkla möjligheten att nå kommunen, t.ex. en väg in genom kontaktpersoner och eget forum för samverkansöverenskommelsen
- Att vara transparent när det gäller beslut som påverkar idéburen sektor

Idéburen sektor åtar sig:

- Att aktivt söka dialog med kommunen om oklarheter och klagomål uppstår i samarbetet

Båda parter åtar sig:

- Att sprida information om samverkansöverenskommelsen
- Att tillhandahålla relevant och aktuell information

Principen om mångfald

För att bättre kunna möta samhällets utmaningar behövs ett växande utbud av aktörer med olika verksamheter. En mångfald av aktörer berikar, ger perspektiv och skapar jämvikt mellan olika behov, grupper och synsätt. Kommunen ska därför skapa förutsättningar för framväxten av nya aktörer och verksamheter.

Kommunen åtar sig:

- Att se över och pröva nya former för långsiktig samverkan med idéburen sektor i syfte att gynna mångfald då idéburen sektor representerar mångfalden i kommunens befolkning
- Att skapa forum för möten för idéburen sektor som utgår från idéburen sektors olika förutsättningar och behov

- Att i dialogen med idéburen sektor följa upp hur man lever upp till förbudet mot diskriminering pga. kön, etnisk och religiös tillhörighet, sexuell läggning, könsuttryck, ålder och funktionsvariation.

Idéburen sektor åtar sig:

- Att ha en öppen dialog och välkomnande attityd gentemot intresserade, oavsett bakgrund
- Att reflektera och svara på kommunens frågor utifrån de olika diskrimineringsgrunderna
- Att sträva efter samordning och samverkan med nystartade och befintliga aktörer i syfte att främja mellanmänniska möten

Principen om självständighet och oberoende

Den idéburna sektorns naturliga roll som röstbärare och opinionsbildare är en av grundpelarna för ett demokratiskt samhälle. Den idéburna sektorn ska kritiskt kunna granska och verka självständigt i förhållande till kommunen, utan att riskera att mista ekonomiskt bidrag eller annat stöd. Idéburen sektor är obunden och kommunen ska sträva efter att underlätta för dess självständighet.

Kommunen åtar sig:

- Att underlätta och möjliggöra för idéburen sektor att genomföra sin verksamhet
- Att inte utöva någon påtryckning på den ideella sektorn utöver de avtal som gäller

Idéburen sektor åtar sig:

- Att vara transparent och tydlig kring avsändare och syfte med sin verksamhet

Principen om dialog

Kommuninvånarnas möjlighet till inflytande, delaktighet och att göra sina röster hörda i det lokala samhällets utveckling är viktigt för att skapa ett hållbart samhälle. En kontinuerlig och aktiv dialog är fundamentet för utveckling och livslångt lärande. Samverkan bygger på öppenhet och regelbundenhet och präglas av ett inkluderande, respektfullt och lyhört förhållningssätt från båda parter där olika perspektiv och kompetenser tillvaratas.

Kommunen åtar sig:

- Att erbjuda en plattform som är inspirerande, t.ex. offentlig, privat, idéburen sektor och akademi
- Att utveckla och förtäta dialogen och kommunikationen mellan idéburen sektor och kommunen
- Att bjuda in till dialogträffar kontinuerligt, vid behov eller minst två gånger per år

Idéburen sektor åtar sig:

- Att tillhandahålla relevant och aktuell information om sin förening/organisation/stiftelse etc.
- Att delta på dialogmöten
- Att vara språkrör för de behov och möjligheter som kommuninvånare erfar i de sammanhang idéburen sektor verkar

Båda parter åtar sig:

- Att vara öppen, rak och transparent i kommunikationen gentemot varandra

Principen om kvalitet

Kommunen har ofta lagstadgade krav på kvalitet i utförandet av sin verksamhet. Idéburen sektor, med närheten till medlemmarna och deras perspektiv, är friare att själva bestämma och säkra kvaliteten i sin egen huvudsakligen ideella verksamhet. I varje form av samverkan måste parterna enas om vilka kvalitetskrav som skall gälla. För verksamheter som får ekonomiskt stöd av kommunen ska de olika politiskt beslutade regelverken följas. Uppföljning och utvärdering sker med respekt för parternas olika perspektiv och förutsättningar.

Kommunen åtar sig:

- Att tydliggöra riktlinjer för stödet till idéburen sektor
- Att tydliggöra krav på uppföljning i ingående samverkan/avtal
- Att möjliggöra/ge förutsättningar för att idéburen sektor ska kunna delta i upphandlingar samt ingå idéburet offentligt partnerskap

Idéburen sektor åtar sig:

- Att bidra till kunskap om sin särskilda verksamhets kvalitet och sin betydelse för samhället

Båda parter åtar sig:

- Att utveckla hållbara samarbetsformer mellan kommunens nämnder, kommunala bolag och idéburen sektor

Principen om samhällsutveckling

Samhällsutveckling börjar med den enskilda människans engagemang. Den idéburna sektorn bidrar till ett aktivt medborgarskap som utvecklar och fördjupar demokratin och samhället. Den idéburna sektorn ges möjlighet att påverka och har en aktiv roll i samtalet om lokalsamhällets utveckling och kommunen förstår dess roll.

Kommunens åtar sig:

- Att underlätta för den enskilde kommuninvånaren att engagera sig i den idéburna sektorn. Detta genom att exempelvis tillhandahålla en frivilligdatabas eller hemsida
- Att underlätta för den enskilde kommuninvånaren och den idéburna sektorn i sin helhet att lätt komma i kontakt med relevant person inom kommunen
- Att tillvarata den kompetens som finns hos idéburen sektor

Idéburen sektor åtar sig:

- Att hålla kommunen uppdaterad om sin verksamhet
- Att utbilda inom ideellt engagemang relevant för sin verksamhet

3. Utvecklingsområden

I arbetet med att ta fram samverkansöverenskommelsen har behov och utvecklingsområden för en god samverkan identifierats. Dessa är: samverkan, information och delaktighet, idéburen sektors roll och engagemang samt långsiktighet.

Samverkan

Vi vill skapa en organiserad och långsiktig samverkan som genererar mervärde för både kommunen och idéburen sektor samt bygga långsiktiga relationer och en stark gemenskap för ett sammanhållet Södertälje.

Information och delaktighet

Vi vill sprida information om samverkansöverenskommelsen och bidra till den idéburna sektorns ökade delaktighet i samverkansöverenskommelsen genom ökad informationstillgång.

Idéburen sektors roll och ideellt engagemang

Vi vill bidra till att uppmuntra, tillvarata och behålla ett långsiktigt ideellt engagemang inom idéburen sektor.

Långsiktighet

Vi vill hålla samverkansöverenskommelsen levande och utveckla den utefter parternas förutsättningar och omvärld.

Bilaga till samverkansöverenskommelse mellan idéburen sektor och Södertälje kommun

• Förslag till organisation

Det fortsatta arbetet med samverkansöverenskommelsen leds av en samverkansgrupp, förut kallad arbetsgrupp, i form av interimgrupp som har till uppgift att utveckla de arbetsformer och strukturer som ska gälla för gruppens fortsatta arbete och representation.

Kommunen ansvarar för att säkerställa tjänstepersonstöd för samverkansgruppens arbete samt utvecklingen och vidmakthållandet av samverkansöverenskommelsen. I detta ansvar ligger även att säkerställa att kunskap och delaktighet i förverkligandet av samverkansöverenskommelsen når hela kommunkoncernen (förvaltning och bolag).

• Utvecklingsplan för utvecklingsområden

Utvecklingsplanen beskriver *vad* som ska genomföras till varje utvecklingsområde och kommer att följas upp, utvärderas och revideras för två år i taget. Till varje utvecklingsområde finns punkter som på en övergripande nivå beskriver vad som ska göras inom varje område.

Samverkan

Vi vill skapa en organiserad och långsiktig samverkan som genererar mervärde för både kommunen och idéburen sektor samt bygga långsiktiga relationer och en stark gemenskap för ett sammanhållet Södertälje genom att:

- Skapa verksamhetsöverskridande möten som ger erfarenhets- och informationsutbyte mellan båda parter
- Använda befintliga nätverk och utveckla nya smarta plattformar som tar oss framåt
- Båda parter har en övergripande samordning och ansvar för samverkan, te x genom att utse en samverkansansvarig för varje organisation
- Vara transparent genom information, öppenhet och tydlighet
- Öka samverkan inom och mellan kommunens olika aktörer och idéburen sektor
- Att bygga upp en plattform för idéburen sektor

Information och delaktighet

Vi vill sprida information om samverkansöverenskommelsen och bidra till den idéburna sektorns ökade delaktighet i samverkansöverenskommelsen genom ökad informationstillgång genom att:

- Bidra till verksamhetsöverskridande information såväl inom idéburen sektor som mellan idéburen sektor, invånare och kommunen
- Kommunen ser till att information blir tillgänglig för idéburen sektor, te x genom att information finns på flera språk
- Möjliggöra att idéburen sektor nås med information utefter deras förutsättningar
- Att säkerställa en tydlig organisation/kontaktpunkt inom den kommunala förvaltningen med ansvar att fånga upp tendenser/ behov hos kommunen och inom idéburen sektor
- Sprida relevant och aktuell information som är intressant för idéburen sektor och kommunen genom t.ex. digitala nyhetsbrev
- Sprida lättillgänglig information om vad som görs och vad vi skulle kunna göra tillsammans

- Förtydliga hur kommunen och idéburen sektor arbetar med dialog
- Skapa fler möten mellan idéburen sektor och kommunens olika kontor och bolag

Idéburen sektors roll och ideellt engagemang

Vi vill bidra till att uppmuntra, tillvarata och behålla ett långsiktigt ideellt engagemang inom idéburen sektor genom att:

- Stärka den idéburna sektorns roll och inflytande i samhällsutvecklingen och roll för ökad social hållbarhet
- Öka barnens intresse för idéburen verksamhet genom att t.ex. skolan uppmuntrar genom elevråd, skolidrottsföreningar osv

Långsiktighet

Vi vill hålla samverkansöverenskommelsen levande och utveckla den utefter parternas förutsättningar och omvärld genom att:

- Utifrån förändrade förutsättningar inom organisationen eller i omvärlden, följa upp samverkansöverenskommelsen regelbundet
- Den idéburna sektorn ges förutsättningar för långsiktig planering och hållbart ideellt engagemang som gynnar medborgarna och en demokratisk samhällsutveckling
- Att parterna betraktar varandra som en del i ett större sammanhang med fokus på hur vi kan samverka för kommunens bästa
- Balans mellan att ge stöd till gamla verksamheter och att få in nya idéer som kan innebära omfördelning av medel
- Koordinera och uppdatera en rullande gemensam plan för att hålla samverkansöverenskommelsen levande.
- Att eftersträva långsiktighet och transparens när det gäller ekonomiska förutsättningar för idéburen sektor